A°. 1844.

N°. 92.

WOENSDAG DEN 31sten JULIJ.

SURINAAMSCHE COURANT.

PARAMARIBO.

Officieel Gedeelte.

Gouvernements Secretarij.

PARAMARIBO, *den 30 Julij 1844.*

Bij resolutie van den Gouverneur Generaal van heden, No. 945, is op het daaromtrent door denzelven gedaan verzoek aan den Heer D. COENDERS, verleend eervol ontslag als 1e. Luitenant der divisie *beneden Cottica.*

De Gouvernements Secretaris,
G. S. DE VEER.

Gouvernements Secretarij.

PARAMARIBO, *den 30 Julij 1844.*

Alzoo C. L. G. VAN AMSON als *Curator ad hoc*, zich bij requeste heeft gewend, om *Brieven van Manumissie* voor den Slaaf *Simon*, vroeger geweest onder Straat voogdij van J. W. GERDING en voor de Slavin *Saraatje*, in eigendom aankomende den Boedel van wijlen J. J. F. DE FRIDERICI.

Zoo worden al degenen, welke vermeenen mogten, redenen van oppositien te hebben, opgeroepen, om binnen *drie* weken, van hun vermeend regt of pretentie ter Gouvernements Secretarij aanteekening te doen.

De Gouvernements Secretaris,
G. S. DE VEER.

Aanbesteding.

De Administrateur van Financien, zal onder de nadere goedkeuring van Zyne Excellentie den Heere Gouverneur Generaal, aan den minst inschrijvende besteden, *DE REPARATIEN AAN DE OPHAAL BRUG OVER DE SOMMELDIJKSCHE KREEK BIJ'S LANDS MAGAZIJNEN*, volgens de beschrijving en op de konditien en voorwaarden welke voor de gegadigden ten burele der Finantieele Administratie ter inzage liggen, alwaar de verzegelde inschrijvings-billetten zullen worden aangenomen tot Maandag den *vijfden* Augustus eerstkomende, des morgens ten 9 ure.

Paramaribo, den 29 Julij 1844.

De Administrateur voornoemd,
CH. LEERS.

In-Officieel Gedeelte.

PRIJZEN VAN PRODUCTEN.

De op gisteren van Pl. *Frederikslust* 3 aandeelen bij inschrijving verkochte 13 balen schoone Sea Island en 6 dito dito ordinaire Katoen, hebben opgebragt 30 Cts.

Schepen in Lading.

NAAR AMSTERDAM:

Het Schip Astrea, Kapt. J. A. de Lang. — Adres bij H. Degenhard. — Sluit medio Augustus e. k.

Het Schip de Snelheid, Kapt. J. J. Gorter Adres bij J. Gisius. — Sluit 20 Augustus e. k.— Is voorzien van eene Polis van Assurantie.

Het Schip Adolph Frederik, Kapt. G. Zwanenburg. — Adres bij J. M. Samson. — Sluit 25 Augustus e. k.

ADVERTISSEMENTEN.

(19507) *HEDEN MORGEN* om 11 uren, ten kantore van den Heer JOHN GARDNER opening der inschrijvings-billetten op
10 vaten SUIKER van Plantaadje Burnside.
20 balen schoone Zeekust KATOEN,
liggende ter *Lands Waag*, alwaar de monsters te bezigtigen zijn.

Paramaribo, den 31 Julij 1844.

VENDU:

(9508) *HEDEN MORGEN* ten huize naast den Heer M MEIJERS, van diverse *GOEDEREN*, waaronder fraaije *BEHANGSEL-PAPIER.*

(19496) De Vendumeester M. A. KEIJSER, zal Vrijdag e. k., verkoopen: PROVISIEN, STUKGOEDEREN, 1 en 1½ dm. WANE- en KOPIE PLANKEN, PLATEN; — Als mede: RIJST in balen, voor rekening dien het mogte aangaan aangebragt door de in de haven alhier met averij binnengeloopen Portugeesche Brik *General Nepomuceno*, Kapt. BENTO JOZÉ DE NASCUMENTO.

☞ HEDEN, *BEROOKING* aan Boord van het Schip *Adolph Frederik* Kapitein G. ZWANENBURG. (20359)

Klagt van den Echtgenoot eener Dichteres.

Nimmer was het regt van een' ongelukkigen, zijne klagten in den schoot des lezenden publieks uit te storten, zoo onbetwistbare als het mijne, want niemand dan dit publiek is de oorzaak van mijn lijden. Aan dezelve heeft mijne vrouw haren geest gevolgelijk hare arme ziel verpand; voor het publiek zingt zij oden, liederen en elegiën, en wil niet haren man behagen, maar den goedgunstigen lezer. Wee mij! ik heb een gelijk lot met den herder in de fabel van Gellert Ik zocht eene vrouw, en vond eene zingende syreene, een onding, dat noch man noch vrouw is, en dat mij in zijn element, het water, dreigt te verdrinken. Mijn lot is treuriger dan dat van den dwingeland, boven wiens hoofd een zwaard aan een paardenhaar hing; want boven het mijne zweeft onophoudelijk de van onzin zwangere pen mijner vrouw Het onweder, waarvoor ik dagelijks sidder, staat niet aan den horisont, het is de ondondonder in mijn huis.

Onnoembaar zijn de kwellingen, die voor mij uit eene vrouwelijke poëtische ader vloeijen. Ieder gedrukt blad doet mij ijzen; want het herinnert mij aan de verzen mijner vrouw. Het gezigt der voortreffelijkste werken brengt mij in een' toestand van krankzinnigheid, en ik lijd aan eene tot nog toe ongehoorde ziekte, die ik niet anders weet te noemen dan de boekenvrees. Maar niet alleen mijn onsterfelijk, ook mijn sterfelijk ik heeft reden den Parnas, den Pegasus, Apollo en zijn geheel gevolg te vervloeken. Een puntdicht kost mij het ontbijt, en eene ode het middageten. Ik ben tot honger veroordeeld alsof ik niet slechts de onwaardige echtgenoot eener dichteres, maar ook zelf een poëet were En wat zeg ik van mijne huisselijke wanorde? De plaats mijner Sapfo in den tempel der onsterffelijkheid zal 'er mij nog eene in de gijzeling verschaffen; terwijl haarnaam in de maandschriften pronkt, zal men den mijnen in de courant onder de insolventen lezen, en terwijl zij tot de sterren opstijgt, zal men op de aarde mij uitwinnen. Ik ben vader, en mag dit zoet geluk slechts met zuchten herinneren. De priesteres van Febus houdt zich bezig met de opvoeding des menschelijken geslachts, maar de opvoeding van hare kinderen laat zij aan de dienstboden over, en terwijl zij voor den zuigeling een' wiegzang dicht is hij in gevaar van door gebrek aan voedsel te versmachten.

Ô Ongelukkige dagen, in welke wij meer dichteressen dan voormaals heksen tellen! In plaats van den Bloksberg, gelijk hare grootmoeders, ziet men de hedendaagsche dames van genie den Zangberg beklimmen, en een Heidensche god, niet als voormaals een Christelijke duivel, is het die uit haar spreekt. Zij versmaden het prosa, en ergerende mannen in verzen dood. Niet alleen door de petits-maîtres van haren tijd, ook door de petits-maîtres der nakomelingschap willen zij bewonderd zijn. De zedige Grieksche Dafne vlugtte voor Apollo; de onzen keeren het bladje om. en vervolgen hem. Het nieuwste vrouwelijke hoofdsiersel is een lauwerkrans, en waarlijk duurder kon den man geen diadeem te staan komen.

Doch genoeg geklaagd. Misschien is het mij mogelijk door eenige welgemeende voorslagen de schoonen van de schrijftafel harer vaders weder aan het borduurraam of het spinrokken harer moeders te brengen. Het is bereids sedert eenige eeuwen het manlijk geslacht gelukt met de pen in de vuist den tempel des roems te bestormen, en zich niet alleen door daden, maar ook door woorden onsterfelijk te maken. Onze vrouwen heten het zich intusschen welgevallen voor ons te kooken, te naaijen en te spinnen, en haar loon daarvoor was vergetelheid. Is niet de geschiedenis en de overlevering stom, wanneer men haar naar de wederhelft van Homerus of Pindarus, van Horatius of Virgilius vraagt? Ja, de echtgenoote van een' beroemd' man heeft nauwlijks een ander middel om haren naam met den zijnen tot de nakomelingschap te brengen, dan dat zij, even als de Xantippe van Sokrates, de beruchtheid eener furie tracht te verwerven.

Is het daarom een wonder wanneer de vrouwen, na dat zij lang genoeg vergeefs beproefd hebben zich onsterfelijk te naaijen en te spinnen, nu de onsterffelijkheid, die in een' inktkoker sluimert, trachten te bezweren? En komt niet deze voor de menschheid zoo nadeelige dwaling op rekening van ons geslacht? Waarom achten wij een paar manchetten geringer dan eene ode, en een borduursel minder dan eene idille? Zonder deze ongeregtigheid zouden wij misschien in eene middenmatige dichteres eene voortreffelijke borduurster of keurlijke naaister bewonderen. Laat af, dierhalve, gij pedanten! den roem tot een' boekworm te vernederen; laat hem uit uwe bestoven bibliotheken en opent hem de naaikamers uwer vrouwen en dochters. Wijdt de kunst der naalde een bijzonder artikel in uwe algemeene bibliotheeken en maandschriften, en geen kritische Herkules schame zich, nadat zijne knods de wereld van lettermonsters bevrijd heeft, somwijlen aan het spinrokken eener Omfalé te

ziften, om zich in hare even zoo schoone als nuttige kunst, nevens de theorie, ook praktische kundigheden te verwerven — Welk een triomf voor deze heeren, voort aan niet alleen de slechte schrijvers, maar ook hunne vrouwen te demoedigen, van den man te zeggen dat zijn geschrift, en van de vrouw dat haar spinsel niets deugt!

Mogten toch mijne vermaningen hare uitwerkingen niet missen! mogten van nu af onze poëtische vrouwen bedenken dat het roemrijker is voor slaapmutsen harer mannen dan voor hare lauwerkranssen te zorgen, en onder het naaijen van hemden overwegen, dat het linnen ten minsten de buitenzijde van ons hart aanraakt. en hetzelve alzoo naderbij komt dan menig smeltend lied! Mogt de vrouw, in plaats van met inkt, zich ten hoogsten de vingers aan een' pot of ketel zwart maken! Mogt eindelijk het gausche schoone geslacht ten hoogsten daarom naar den top van den *Parnas* verlangen, om vlas op denzelven te planten, en naar de *Hippokrene*, om in de nabijheid van dit wonderdadig water eene linnenbleek aan te leggen, of voor de zindelijkheid een' tempel, in de gewone taal, een waschhuis, te bouwen!

Schrikkelijke gevolgen van een ongelijk huwelijk.

Uit een' brief uit Coblents; Julij 1805.

Op mijne reis hierheen trof ik onzen vriend***, die thans een ambt in het nieuwe keizerrijk bekleedt, een schrikkelijk ambt, het welk hem verpligtte, juist toen ik aankwam, krimineele gevangenissen te bezoeken. Ik ging met hem. Ik ijs nog van hetgeen ik aldaar zag en hoorde. Drie moordenaars zaten in afzonderlijke vertrekken. Eene nog geen veertigjarige vrouw, die een pand, het heiligste der natuur, onder haar hart droeg, een schoon man, wiens zacht gelaat mij een slagtoffer der zinnelijkheid en der verleiding, maar geen boosardigen moordenaar in hem vinden liet, en Agatha, de dochter der straksgemelde vrouw; een meisje van zeventien jaren. Zij bad weenend om hulp, maar ach! voor haar is geen hulp. Zij hebben gemeenschappelijk den echtgenoot, vader en meester vermoord; de guillotine toeft hen; vergeefs hopen zij op de genade des nieuwen keizers. Hoor de schrikkelijke geschiedenis.

Voor eene week was de fijsieke en moreele schrikkelijke dag Wolkbreuken stortten naar beneden, beeken wiessen tot stroomen en verwoesten het oord, hetwelk tevens hevig door stormwinden geteisterd wierd, toen Julie, door haren minnaar en dochter geholpen, de schandaad aan den ouden echtgenoot uitoefende; zij begon twist met hem; de oude zwakke man wierd driftig; toen sloeg de minnaar hem met een' ijzeren hamer dood, droeg hem de trappen op en verwijderde zich met de boeleerster in een ander huis; vervolgens vatte Agatha, de zeventienjarige Agatha! het ligchaam, wierp het de trappen af, maakte daarop gerucht, en zeide dat haar vader van de trappen gevallen was en den hals gebroken had.

IJzing en afschuw vervullen u met regt bij deze duivelsche onnatuurlijkheid; ach! vriend! en toch zal ook het medelijden in uw gemoed insluipen, wanneer ik u zeg dat Julie niet boos geboren was, dat zij, als duizend anderen, het slagtoffer van de zinnelijkheid der mannen en der hebzucht wierd.

Gij herinnert u nog wel den verafschuwingwaardigen Sch*** (*), den wrevelen wellusteling, die ongestraft vrede en geluk in zoo menige familie verstoorde neen, dit is te weinig, eeuwig vermoorde? Deze vermoorde ook Julies onschuld, en is daardoor thans ook een viervoudig moordenaar geworden. God! ik herinner mij Julie voor omtrent twintig jaren gezien te hebben, toen maals een heerlijk, bloeijend, gezond meisje, dat zoo vrolijk, zoo onbezorgd voortleefde. Den onschuldmoordenaar viel het ligt haar in zijn net te lokken, en de sluimerende zinnelijkheid tot lichtelaaije vlam aan te blazen, die met onstuimige woede voortbrandde, en ieder aardsch geluk reeds in den kiem vernielde. Zij wierd in haar zeventiende jaar gedwongen een' oud' maar rijk' man te trouwen, dien zij niet beminnen kon, die zwak naar ligchaam en ziel was, voor de nu reeds vergiftigde Julie dus eene nul.

De verleide wierd nu verleidster; zij kende slechts één genot, en zocht dit op alle wijzen te bevredigen. Alle hare kinderen noemden ten onregte den vermoorden »vader," ook Agatha wist reeds lang dat hij met haar vader was, wiens ligchaam zij, de insgelijks vroeg verleide, zoo handig de trappen afgeworpen had. Julie daalde allengs gedurig lager, tot Walther, haren huisknecht, die geen ruw mensch, maar een dier geenen schijnt, die een groot gebrek hebben, dat vrouwen alles uit hen kunnen maken. Walther beminde haar met woedende hartstogt, en toch kwam hij ook Agatha's luider wordende wenschen zeer voorkomend te gemoet. Julie wierd zwanger, de echtgenoot wierd haar met ieder jaar lastiger en onverdraaglijker; dit maal was ook zelfs de schijn van mogelijkheid verdwenen dat hij vader van haar kind was; zij vreesde onaangenaamheden, en wilde die door den moord voorkomen. Walther had slechts een' wenk van zijne meesteres noodig gehad, al had de hoop daarbij ook niet medegewerkt van Julie naderhand te trouwen, en meester van aanzienlijke goederen te worden. Ligt wierd de reeds verdorven Agatha, die geheel hare moeder en hem aanhing die haar het eerst het zoete gif van den wellust leerde kennen, overgehaald om medepligtige aan de euvel daad te worden. Zij wierd volvoerd.

Het gruwelstuk bleef niet lang verborgen. Vriend*** bezit eene schrikkelijke vaardigheid in het nasporen. Julie ontkende het langste. Eerst vorigen Vrijdag, om middennacht, bij de confrontatie met hare beide medeschuldigen, die alles onder hare oogen beleden, gaf zij toe, en bekende. Zij schuift alles op haar onbedwingbaar temperament en op haren doodelijken haat tegen den man, dien zij nu reeds twintig jaren lang genoodzaakt was haar' echtgenoot te noemen. Zij zoogde een kind, het welk men haar echter thans afgenomen heeft, en reeds draagt zij weder een ander onder haar hart Gij kent haar' braven regtschapen broeder; hij kon de gruweltijding niet verdragen; men vreest voor zijn verstand; hij is verdwenen.

Ik wilde de verworpene of ongelukkige niet zien. Walther zat stil in zijne gevangenis en weende, gelijk hij bijna altijd doet. Agatha, welk een verwaarloosd, gevoelig, ganschelijk verdorven meisje! gelaten of stompzinnig zat zij in haar afzonderlijk vertrek op de bank. Zij vergoot geen traan voor heden, nu zij haar leven in gevaar ziet.

Op de vraag van waar het bloed gekomen ware, dat aan hare handen kleefde en dat zij in de beek afgewasschen had, van haar' vaders bloedige muts, of van het nederwerpen des ligchaams, antwoordde zij van het wegdoen der muts. *** vroeg verder: »Gij maakte u dus niet bloedig bij het naar beneden werpen des dooden? Gij trokt hem mogelijk bij de beenen af?" »Neen," antwoordde zij, »ik vatte hem bij de schouders. en zoo...." Yzend keerde ik mij om en ging heen, en nog klinkt het slaan der ijzeren deur en het knarren der zware grendels in mijne ooren.

Vaarwel! ik kan niet meer!

(*) Voor twintig of dertig jaren een aanzienlijk ambtenaar, wiens ondergeschikten wegens verdrukking een proces tegen hem aanvingen. Tot straf wierd hij van zijn ambt ontzet en — tot een beter bevorderd.

Menedemus aan de tafel van den rijken Lykaon.

Menedemus. Waarom ik lach? Om de belagchelijke wijze waarop gij goede lieden iemand behandeld. Alles wat filosoof genaamd wordt moet, denkt gij, filosofische kunststukjes doen, zekere vragen beantwoorden, zekere verlegenheden uitstaan.

Lykaon. Hoe kunt gij dit uit mijne vraag besluiten?

Menedemus. Juist uwe vraag is zulk een kwelstukje; zij is altijd tot dit gebruik in de mode geweest. Diogenes wierd gevraagd wat voordeel hem de filosofie aangebragt had.

Melinthus. En antwoordde dat hij op geluk en ongeluk even voorbereid was.

Menedemus. Even zoo wierd Aristoteles gevraagd...

Melinthus. En antwoordde dat hij ongeheten deed wat andere uit vrees voor wetten doen.

Menedemus. Even zoo Dionysius de jonge...

Melinthus. En antwoordde dat hij zijne onttrooning onverschillig te dragen wist.

Menedemus. Regt zoo, Melinthus' ik merk gij legt u toe op het verzamelen van zin- en gedenkspreuken.

Lijkaon. Doe hem dan het genoegen Menedemus! en lever hem eene bijdrage. Zeg toch, welke voordeelen heeft u de filosofie aangebragt?

Menedemus. Dat.... dat ik ieder' middag om niet spijzen kan.

Lijkaon. Vrij zinnelijk, mijn lieve filosoof!

Menedemus. Gelijk zulks bij zulk een lekker gastmaal en onder zulke vrolijke gasten behoort. Doe mij deze vraag in een klaaghuis, dan zal ik u anders antwoorden.

Lijkaon. Uwe filosofie schikt alzoo naar tijd en plaats?

Menedemus. Zich naar tijd en plaats te kunnen schikken is juist filosofie; en de bedelaar, dien gij heden aan mijne deur zaagt staan, is waarlijk geen slecht filosoof.

Lijkaon. Hoe meent gij dat?

Menedemus. Ik wil u den kerel beschrijven, gelijk ik hem een' tijd lang waargenomen heb. Eerstelijk weet hij zijn geheel uiterlijk den waren echten vorm eens bedelaars te geven; lam, ofschoon hij goede voeten heeft, verminkt en gebrekkelijk, ofschoon hij gezond van leden is. Maar niet genoeg, hij heeft de menschen leeren kennen. Op het eerste gezigt ziet hij of hij dezen of genen aanweenen of aanlagchen moet. Komt een bejaard man met eene gewigtige houding, dan houdt mijn bedelaar een geheel sermoen. »Help, waardige man! een' zwakken grijsaard, die geen ander uitzigt meer heeft dan het graf; de goden zullen u in uw' ouderdom weder beloonen."— Den jongen opgeschikten pronker bejegent hij met een' zeer vriendelijken glimlagch. »Schoonste jongeling!" zegt hij, »eene kleine aalmoes voor een oud' man! gij zijt een zeer beminnelijk heer. De goden mogen u veel eer en rijkdom geven en eene wonderschoone bruid, eene ware Helena!" Overal waar mijn bedelaar staat voert hij eene andere taal; staat hij aan tempels, dan wenscht hij een gelukkig offer en den zegen der goden; bij spelen herinnert hij de lieden aan hun vermaak en zijne treurigheid; bij het bad belooft hij verkwikking en gezondheid. Geen afwijzing, geen scheldwoord kan hem van zijn stuk brengen; een half versmoorde traan, eene bange zucht: is alles wat hij tegen de hardheid der menschen stelt. Het best gedraagt hij zich wanneer hij anderen van zijn beroep ontmoet. »Ei!" roept hij dan half verbeten uit, »zulke jonge, gezonde en sterke lieden schamen zich niet andere menschen lastig te vallen! Ware ik zoo sterk, hoe gaarne zou ik arbeiden!" Kortom gij ziet mijn bedelaar drijft zijn handwerk met geest, en wie zijn handwerk met geest drijft is een filosoof.

Lijkaon. Wie u maar vertrouwen kon, Menedemus! maar — gij spreekt alle dagen anders, gelijk de geestige koppen alle doen.

Menedemus. Zeer verpligt voor berisping en lof. Het komt daarop aan of ik mij bij de afwisseling der ideën of bij de eeuwige gelijkvormigheid beter bevind.

Te PARAMARIBO, bij J. J. ENGELBRECHT.